

ARBEIDSMARKEDSBYRÅET

EUROPEAN LABOUR AUTHORITY

I februar 2019 vedtok EU et nytt byrå for bedre samarbeid om arbeidslivsspørsmål som krysser nasjonale grenser. Det europeiske arbeidsmarkedsbyrået (ELA) forventes å være operasjonelt i løpet av 2019 og ved full kapasitet innen 2023. Dette informasjonsarket tar for seg hvilken funksjon ELA vil ha.

BAKGRUNN

Ideen om et felles europeisk arbeidsmarkedsbyrå ble først lansert av kommisjonens leder Jean-Claude Juncker i hans tale om unionens tilstand i 2017. Mer varierte former for arbeid og økt mobilitet i EUs arbeidsmarked har skapt et behov for å trappe opp innsatsen for å takle utfordringer i arbeidsforhold som krysser nasjonale landegrenser.

- I dag **bor og arbeider 17 millioner EU-borgere i et annet EU-land** enn sitt eget.
- **1,4 millioner EU-borgere pendler** til et annet land hver eneste dag.
- Det er **2,3 millioner utsendte arbeidere** som utfører tjenester på midlertidig basis i et annet medlemsland.
- Over **2 millioner arbeidere i transportsektoren krysser grenser** innad i EU hver dag.

Den økende andelen europeere som arbeider i et annet medlemsland enn der de opprinnelig kommer fra, krever mer koordinering på europeisk nivå.

Byrået er del av en større offentsiv for å sikre rettferdig bevegelse i arbeidsmarkedet og opprettelsen av EUs sosiale pilar, som handler om bedre rettigheter for arbeidstakere og styrket sosialt sikkerhetsnett i hele Europa.

HVA SKAL BYRÅET GJØRE?

Byrået skal samordne medlemsstatenes arbeid. Det skal tas hensyn til nasjonale ordninger og regler, og ELA har ikke makt til å overstyre medlemslandene. Det krever derfor ikke en overføring av myndighet fra EU- og EØS-landene til byrået. ELA skal kun være en støtte i internasjonale spørsmål om arbeidsmobilitet. ELA får i hovedsak tre oppgaver:

1. **Informere** arbeidstakere og selvstendig næringsdrivende som arbeider i et annet land om deres rettigheter og muligheter på arbeidsmarkedet.
2. **Fremme samarbeid** mellom nasjonale myndigheter og sikre at EUs felles regler forstås og håndheves på en rettferdig og effektiv måte på tvers av bransjer. Byrået skal forbedre utveksling av informasjon, og nasjonale myndigheter kan be om støtte til frivillige grenseoverskridende inspeksjoner ved mistanke om mulige lovbrudd hos selskaper som opererer i flere land.
3. **Mekle og legge til rette for løsninger** på grenseoverskridende tvister. Dette skal være frivillig.

13.9.2017
Juncker legger frem ideen om byrået

13.3.2018
Kommisjonen presenterer forslaget

høst 2018
Parlamentet og Rådet behandler forslaget

vinter 2019
Kommisjonen, Parlamentet og Rådet vedtar ELA

2023
Arbeidsmarkedsbyrået skal være fullt operativt

Videreføring av oppgaver

Byrået vil ta over ansvaret for og skal videreføre flere av oppgavene EU allerede har på arbeidslivsområdet. Dette er i dag delt mellom flere komiteer og grupper og vil med opprettelsen av det nye byrået bli samlet under ett tak.

Det gjelder blant annet **EURES (European Coordination Office)**, som er en del av samarbeidet mellom arbeidsmarkedsetatene i EU/EØS, som NAV i Norge. Her har Norge deltatt med nasjonaleksperter siden 1996. Andre ansvarsområder som vil bli innlemmet i byrået er den tekniske **komiteen for fri bevegelse av arbeidere** og **ekspertkomiteen for utstasjonering av arbeidere**.

Reaksjoner på byrået

Medlemslandene har over lengre tid anerkjent behovet for flere verktøy på EU-nivå for å håndtere utfordringer som skyldes grenseoverskridende bevegelse. Det har imidlertid vært uenigheter knyttet til hvor mye makt arbeidsmarkedsbyrået skal ha. Parlamentet og Rådet har blitt enige om at deltakelse i arbeidsmarkedsbyrået skal være frivillig fra medlemslandenes side. Byrået skal heller ikke ha myndighet til å utføre inspeksjoner i et medlemsland, med mindre det blir invitert av nasjonale myndigheter. Byrået får derfor mindre makt enn det Kommisjonen først foreslo.

FAGBEVEGELSEN

Europeisk fagbevegelse (ETUC/DEFS) ønsker byrået velkomment og vil at det skal fungere som et verktøy for et mer rettferdig arbeidsmarked i EU, mot sosial dumping og stille strenge krav til arbeidsstandarder.

Norske LO har ikke vedtatt hva de mener. De skal behandle saken i et utvalg som skal diskutere med forbundene før de treffer en avgjørelse.

Norske YS mener at et arbeidsmarkedsbyrå vil være et viktig redskap for å styrke kampen mot grenseløs arbeidslivskriminalitet, noe som vil være "udelt positiv for norsk arbeidsliv" ifølge YS-leder Jorunn Berland.

EUROPABEVEGELSEN

En av EUs viktigste oppgaver i tiden som kommer er å skape et godt arbeidsliv for alle europeiske arbeidere, uavhengig av hvor de kommer fra og hvor de jobber. For å få til dette må arbeidslivskriminalitet og useriøse aktører slås hardt ned på.

Europabevegelsen mener nasjonale løsninger ikke strekker til for å få bukt med disse utfordringen. Det er derfor bra at EU nå etablerer et byrå som kan bistå medlemslandenes egne myndigheter i kampen mot grenseoverskridende arbeidslivskriminalitet.

